

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-09-30

Diarienummer 0009/24

Ekonomiavdelningen

Christer Bergman

Telefon: 031-368 74 01

E-post:

christer.bergman@kretsloppochvatten.goteborg.se

Fördjupad analys av ekonomisk prognos för avfallsverksamheten med förslag till konsekvensbeskrivna besparingsåtgärder

Förslag till beslut

1. Kretslopp och vattennämnden har tagit del av fördjupad analys av ekonomisk prognos för avfallsverksamheten.
2. Kretslopp och vattennämnden beslutar om besparingsåtgärder fram till 2025-12-31 på 7,7 miljoner kronor i enlighet med förvaltningens förslag.

Ärendet

Vid Kretslopp och vattennämndens sammanträde 2024-09-18 § 181 gavs förvaltningen i uppdrag att till oktobermötet återkomma med fördjupad analys av ekonomisk prognos för avfallsverksamheten med förslag till konsekvensbeskrivna besparingsåtgärder. På samma sammanträde § 189 togs beslut om en taxehöjning för 2025 på 19 procent. I underlaget för den föreslagna taxenivån är resultat per 2025-12-31 på minus 1 miljon kronor. I beräkningarna för förslaget på taxehöjning 2025 ligger en resultatprognos för 2024 på minus 48 miljoner kronor. I samband med delårsrapporten för augusti gjordes en ny prognos där det prognostiserade resultatet är minus 57,7 miljoner kronor. Således finns en avvikelse på 7,7 miljoner kronor för att uppnå ett resultat på minus 1 miljon kronor per 2025-12-31.

Från årsskiftet fick kommunerna överta ansvaret för insamling av förpackningar från producentansvarsorganisationerna. Då ansvaret var nytt och delvis otydligt fanns flera osäkerheter när förvaltningen under hösten 2023 budgeterade förväntade kostnader och ersättningsnivåer. Under 2024 syns osäkerheterna som avvikelser i ekonomirapporteringen.

Nationellt och på förvaltningen pågår arbete för att säkerställa att de kostnader som kommunen har för förpackningsinsamlingen ska ersättas till 100 procent av producentansvarsorganisationerna. Under 2024 och 2025 kommer förvaltningen inte att nå full kostnadstäckning, men bedömer att det uppnås inom en treårsperiod.

I tabell nedan finns de större kostnadsökningarna för året redovisade. De högre kostnaderna på 45 miljoner kronor balanseras av högre intäkter och vissa lägre kostnader än budgeterat, exempelvis lägre kostnader för behandling av ÅVC-fraktioner (3 mnkr).

Avvikelser helårsprognos augusti 2024 mot budget 2024	Kommentar
Högre kostnader för tömning på ÅVS (25 mnkr)	Kostnaderna för faktiska tömningar skiljer sig mot beräknade tömningskostnader i budget.
Högre kostnad för snö- och halkbekämpning (7 mnkr)	ÅVS nytt verksamhetsområde som ökade kostnaderna mer än förväntat.
Högre kostnad för kärl och påsar (7 mnkr)	Ändrad redovisningsprincip på kärl. Budgeterades som investering, men är kostnadspost 2024. Från 2025 investering. Fler påsar för matavfallsinsamling.
Pensionsskuld (3 mnkr)	Beror på inflationsjustering.
Högre kostnad för behandling av farligt avfall och lustgastuber (3 mnkr)	Mängder och behandlingskostnader har ökat mer än antaget då budgeten för 2024 beslutades.

Under våren vidtog förvaltningen ett flertal åtgärder för att minska kostnaderna, såsom lägre tömningsfrekvens på de återvinningsstationer som bedömdes som mest lämpliga. De åtgärderna har fungerat väl. Högre ersättning från Naturvårdsverket för förpackningsinsamlingen än det förvaltningen visste vid tiden då budgeten beslutades har också bidragit till ett bättre resultat än vid prognostillfället i mars. Åtgärdsplanen i detta tjänsteutlåtande avser differensen mellan resultatet angett i taxebeslutet (-48,0 mnkr) och det prognostiserade resultatet i delårsrapporten för augusti (-55,7 mnkr).

	Budget 2024	Prognos mars 2024	Prognos maj 2024	Taxebeslut sep 2024	Prognos aug 2024
Resultat	-30,4 mnkr	-64,2 mnkr	-51,1 mnkr	-48,0 mnkr	-55,7 mnkr

Förvaltningen föreslår följande åtgärder på 7,7 miljoner kronor för att per 2025-12-31 balansera resultatet med beslutat taxeförslag för 2025.

Förslag åtgärder	Konsekvens
Stänga ner 20 återvinningsstationer (4 mnkr)	Risk för överfullt på andra platser och lägre servicenivå för göteborgarna.
Neddragen tömningsfrekvens vissa behållare på ÅVS (0,5 mnkr)	Risk för överfulla behållare och mer nedskräpning.
Senarelagd ersättningsrekrytering (1,5 mnkr)	Omprioritering av arbetsuppgifter. Viss påverkan.
Återhållsamhet avseende externa kommunikationsinsatser (0,5 mnkr)	Reellt färre kommunikationsåtgärder, då det motsvarar 20 procent av budgeten.
Minska snö- och halkbekämpning på ÅVS med 15 procent (1,2 mnkr)	Vid sträng vinter finns risk för halkolyckor. Vid mild vinter ingen påverkan.

Förvaltningens avfallsverksamhet beräknas omsluta ca 777 miljoner kronor för innevarande år och 913 miljoner kronor för 2025. Merparten av kostnaderna (87 procent) är kostnader för insamling och behandling som är avtalsreglerade via upphandlade eller tilldelade entreprenader. Avtalen är skrivna på flera år och därmed svåra att påverka eller förändra på kort sikt och därmed kostsamt att avbryta i förtid. Förvaltningen har också en lagstiftad skyldighet att upprätthålla en fullgod avfallsverksamhet, vilket är syftet med verksamheten och de upphandlade entreprenaderna. Resterande kostnader (13 procent) är kostnader för personal, fastighetsreparationer, kommunikation, avskrivningar m m. De kostnaderna går att till viss del påverka kortsiktigt. I ovan tabell avses sådana kostnader som går att påverka, men kommer få konsekvenser i varierande omfattning.

Samverkan

Samverkan har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 3 oktober 2024.

Expedieringskrets

Kommunstyrelsen

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson
Förvaltningsdirektör